

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden toimintasuunnitelma 2023

Kuvaus toiminnasta

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden tavoitteena on toteuttaa korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian sekä pormestariohjelman mukaisesti. Laadukkaan kasvatuksen perustana on henkilöstö, joten sen osaamista vahvistetaan ja osaamisen kehittämiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoidon, perhepäivähoidon sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa.

Perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on ollut lähikouluperiaatteen toteutuminen, joka näkyy esimerkiksi uusien koulurakennusten sijoittamisessa asuinalueille. Tämä vähentää merkittävästi koulukuljetusten määrää ja vaikuttaa osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin viidessä päivälukiassa sekä Turun iltalukiassa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Erityinen koulutustehtävä Turun lukiolla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiassa (musiikkilinja), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linja).

Ammatillinen koulutus tarjoaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä niiden osia ja muuta koulutusta suomeksi. Ruotsiksi tarjotaan kahta perustutkintokoulutusta. Lisäksi ammatillinen koulutus tarjoaa tutkintoon valmentavaa koulutusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Yhteistyössä Axxellin kanssa toteutetaan ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä urheiluopisto Vierumäki Oy:n kanssa liikuntaneuvokoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta suomeksi ja muilla kielillä Turun suomenkielisessä työväenopistossa ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsin kielellä.

Turussa toimii lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, jotka tarjoavat perusopetusta tai toisen asteen opetusta ja osaltaan tukevat kaupungin koulutustehtävää. Yhteistyö turkulaisten korkeakoulujen kanssa on tiivistä.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaa rahoitetaan kaupungin omin varoin ja valtionosuuksilla. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina kasvatus- ja opetuspalveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos. Lisäksi kaupungin asukasluku kasvaa noin 1500 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää kasvatuksen ja opetuksen palveluiden kysyntää oppilas- ja opiskelijamäärien kasvaessa niin perusopetuksessa kuin myös toisella asteella. Ammatillisen koulutuksen kysyntään vaikuttavat työllisyystilanne ja Turun kaupungin työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen.

Turkuun on laadittu Osaamisen visio, jossa katsotaan vuoteen 2040: Millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan? Turku on ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka miettii osaamisen kehittämistä tässä mittakaavassa. Visiosta on rakennettu yksi kaupungin kärkihankkeista - Osaamisen kärkihanke - ja sen toteuttaminen on osa pormestariohjelmasta. Turku käynnisti Osaamisen kärkihankkeen, koska alueen osaamista halutaan vankistaa ja vahvistaa, saada olemassa oleva osaamispotentiaali täysimittaisesti hyödynnettyä sekä samalla parantaa kaupungin reagointikykyä työmarkkinoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

1.8.2021 voimaan tullut oppivelvollisuuden laajentuminen ja makсутon toinen aste lisäävät merkittävästi palvelukokonaisuuden vastuita ja velvollisuuksia kuin myös resurssitarvetta edelleenkin vuonna 2023.

Hyvinvoinnin sekä kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuksissa selvitettiin syksyn 2021 aikana syntyneen hoito- ja palveluvelan sekä oppimisvajeiden määrää. Näiden selvitysten pohjalta rakennettiin vuoden 2022 aikana toimintasuunnitelmat velan ja vajeiden kiinni kuromiseen. Toimintasuunnitelmissa huomioitiin yhteistyö hyvinvoinnin, kasvatuksen ja opetuksen sekä vapaaajan palvelukokonaisuuksien välillä. Oppilas- ja opiskelijahuolto- ja palveluiden sekä oppilas- ja opiskeluterveydenhuolto- ja palveluiden toimivuuden turvaamiseksi käynnistettiin vuonna 2022 ns. SiSote-yhteistyö, jota koordinoivassa työryhmässä on edustus sekä hyvinvoinnin että kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuksista. Tämä työ on pohjana vuonna 2023 perhekeskustoiminnan käynnistämiseksi sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävälle yhteistyölle. Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus tulee olemaan yksi keskeisimmistä toimijoista tulevien perhekeskusten toiminnassa.

Kuraattoritoiminta siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille, joten Turussa tehtiin päätös siirtää kuraattoripalvelut jo vuoden 2022 alusta kaupungin hyvinvointipalveluihin, jossa muut oppilas- ja opiskelijahuolto- ja palvelut sekä oppilas- ja opiskeluterveydenhuolto- ja palvelut jo ovat.

Oppilaitoksia ja päiväkotiteja peruskorjataan laajasti. Peruskorjauksilla ja niiden mahdollisilla väistöratkaisilla on merkittävä kustannuksia nostava vaikutus palvelukokonaisuudelle. Lukuvuosien 2022-2023 ja 2023-2024 aikana poikkeuksellisen moni koulu tai päiväkotijoutuu toimimaan väistötiloissa. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla, varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Puutteelliset tilat vaikeuttavat sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista. Uuden TAITO-kampuksen varsinainen hankesuunnittelu käynnistyy vuoden 2023 alussa. Kampuksen toimintojen

suunnittelu tehdään yhteistyössä koulutusyksiköiden ja yhteisten palveluiden kanssa.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus sekä erityisesti ammatillinen koulutus tekee tiivistä koulutus- ja oppimisympäristöyhteistyötä alueen yritysten kanssa. Voidakseen täysimittaisesti toteuttaa tarvittavaa koulutusta on sitä varten osoitettu rahoitus osoitettava kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudelle.

Varhaiskasvatuksessa on merkittävä pula opettajista, joka vaikeuttaa perustehtävän toteuttamista. Tämä ongelma on valtakunnallinen.

Kansainvälisyys otetaan huomioon koko palvelukokonaisuudessa: varhaiskasvatuksen kielirikasteisuutta lisätään, kansainvälisen koulun laajentaminen käynnistetään, Turussa on laadittu uusi, laajennettu kieliohjelma perusopetukselle ja lukiokoulutukselle. A1-kielen (englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi) opetus aloitetaan jo perusopetuksen ensimmäisellä luokalla. Turun ammatti-instituutti on hakenut vuonna 2022 kolmeen tutkintoon englanninkielisiä järjestämislupia, jotta koulutus vastaisi entistä paremmin vieraskielisten koulutustarpeisiin. Tavoitteena on saada ko. koulutukset käyntiin vuoden 2023 aikana. Myös muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on edelleen kasvussa.

Digitaalisen opetuksen laajentaminen vaatii edelleenkin uusia investointeja uudelaistuihin tiloihin, laitteisiin ja opettajien koulutukseen. Samoin kasvatuksen ja opetuksen tietojärjestelmiä kehitetään voimakkaasti muiden suurten kaupunkien kanssa, ja Turku on mukana sekä DigiOne- että eVaka-hankkeissa.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutos ”Pormestarien Turku” -malliin vuonna 2021 on vaikuttanut kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämissuunnitelmaan ja painopisteisiin. Strategiset tavoitteet on nyt linkitetty Pormestariohjelman linjauksiin. Samoin vuoden 2022 alussa hyväksytyssä kaupunki-strategiassa on kasvatusta ja opetusta koskevia tavoitteita. Tavoitteena on, että kaupunki siirtyy vahvemmin ihmiskeskiseen ja ilmiökeskeiseen palveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen. Vuonna 2022 on käynnistynyt nuorten palveluiden kokonaisuuden kehittäminen, fokuksena erityisesti nuorten häiriökäyttäytymisen, ja tämä työ jatkuu vuonna 2023.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämisen painopisteenä jatkuu edelleen hyvinvointi ja sen tukeminen koskien niin lapsia ja nuoria kuin myös opetus- ja ohjaushenkilöstöä kaikilla palvelualueilla. Lisäksi palvelukokonaisuuden kehittämissuunnitelmaa ohjaa Pormestariohjelmasta tulevat tavoitteet ja Osaamisen kärkihankkeen kärjet ja teemat. Palvelualueet ottavat myös omissa palvelusuunnitelmissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat.

Osaamisen kärkihankkeen kolme päätavoitetta ovat uusien innovaatio- ja osaamiskokonaisuuksien vahvistaminen, Turun elinvoiman ja vahvistaminen sekä työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen sekä kolmantena jatkuvan oppimisen vahvistaminen ja kehittäminen. Tavoitteena on Turun kehittäminen kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaisena ja pitovoimaisena opiskelu- ja korkeakoulukaupunkina. Yhtenä osana kärkihankkeen tavoitteita on pormestariohjelman mukaisesti segregatiokehityksen ehkäiseminen. Siihen liittyen, kasvatuksen ja opetuksen

palvelukokonaisuudessa toteutetaan syksyn 2022 aikana erikoisluokkaselvitys. Tavoitteena on arvioida, miten nykyinen erikoisluokkatoiminta vastaa olemassa olevia tarpeita ja painopisteitä. Yhtenä segregaatian vähentämisen toimenpiteenä pidetään lähiokoulujen vetovoiman vahvistamista ja tämä on osa selvitystä. Lisäksi segregaatian vähentämiseen liittyen Turussa arvioidaan yhdessä muiden suurien kaupunkien kanssa nykyisen positiivisen diskriminaatio -rahoituksen vaikuttavuutta.

Oman henkilöstön hyvinvointia, pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimintakulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissuunnitelmia tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielilypy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaalikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Tavoitteena on kehittää palveluita alueellisesti, jotta tarvittava tuki olisi helposti saatavissa.

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Erityisesti tarvetta alueella on tekniikan alan osaajista, ja yhtenä strategisena painopisteenä on STEAMTurku -toimenpiteiden juurruttaminen ja edelleen kehittäminen. STEAMTurun tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten kiinnostusta matematiikan ja luonnontieteiden oppimiseen. STEAMTurku toteutetaan kaikilla kouluasteilla.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus toteuttaa omissa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestävään elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi kasvatusta ja opetusta on sitoutunut Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomukseen 2050.

Toiminnan tavoitteet

Pormestariohjelman toimenpiteet

Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2023
23	Laajennetaan peruskoulun erikoisluokkatoimintaa. Lisätään kielipainotteisen varhaiskasvatuksen tarjontaa.	Lähiökoulujen vetovoiman vahvistamista tukevat toimenpiteet. Toteutuksen vaikuttavuuden seuranta.
24	Selvitetään varhaiskasvatushenkilöstön mahdollisuudet täydennyskoulutukseen.	Tuetaan varhaiskasvatushenkilöstön osallistumista täydennyskoulutukseen.
25	Turku on Suomen paras toisen asteen kouluttaja. Jokainen nuori valmistuu vähintään 2. asteen tutkintoon. Selvitetään lukiokoulutuksen laajentamista, jotta entistä useammalla turkulaisuorella on mahdollisuus lukio-opintoihin Turussa.	Taito-kampuksen hankesuunnitelman hyväksyminen. Oppivelvollisuuden toteutumisen seurannan ja valvonnan toimintamalli käytössä. Säännöllinen, kaksi kertaa lukuvuodessa tehtävä vakiokysely kouluille huolta-aiheuttavista oppilaista. Lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrän kasvattaminen 100:lla, tavoitekeskiarvoja 7,6 Toisen asteen läpäisyn seuranta.
26	Työskennellään tinkimättä turvallisen koulunkäynnin eteen mm. ehkäisten koulukiusaamista ja -väkivaltaa.	Koulukohtaisten suunnitelmien seuranta. Uusien, tarvittavien toimintamallien suunnittelu ja käynnistäminen. Kouluterveyskyselyn tulosten seuranta ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet.
27	Vahvistetaan oppilaiden oppimisen tukea ja oppilashuoltoa. Huolehditaan ns. positiivisen diskriminaation rahoituksesta tavoitellen jatko-opinnot mahdollistavan kielitaidon oppimista kaikille. Vahvistetaan vanhempien ja oppilaiden osallisuutta koulupolkuun.	Yhdyspintasuunnitelmat valmiit ja käytössä. Oppimisen tuen ja oppilashuollon vahvistaminen monialalaisen yhteistyön ja koulutuksen keinoin. Arvioidaan nykyisen positiivisen erikoiskohtelun rahoituksen vaikuttavuutta ja jatketaan rahoituksella tehtävien toimien toteuttamista tarvittaessa uusien perusteiden.

Talousarviolausekkeet

Toimielin	Talousarviolauseke
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Palvelukokonaisuudelle kohdennettu tuottavuustavoite tulee kohdistaa siten, että se ei vaikuta ryhmäkokoihin. Erityisesti huomiota tulee kiinnittää kiinteistöjen hoitoon, hankintojen tarpeellisuuteen ja palveluprosessien sujuvuuteen.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Käynnistetään aktiivinen työ varhaiskasvatuksen henkilöstön muuntokouluttamisesta ja edistetään koulutuksen vetovoimaisuutta ja määrää. Mahdollistetaan koulutuksen sisällyttäminen osittain osaksi työaika.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuteen ja parannetaan työhyvinvointia ja työn houkuttelevuutta. Selkeytetään varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmää.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Koronan aiheuttamien oppimis- ja hyvinvointivajeiden korjaamista jatketaan suunnitelmallisesti.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin vastaamiseksi vahvistetaan varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten tukea sekä moniammatillista yhteistyötä yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Panostetaan oppilashuollon kehittämiseen hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Selvitetään maksuttoman välipalan kustannus sen mukaisesti, jos koulupäivä jatkuu yli 3 tuntia lounaan jälkeen.
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Kasvatuksen- ja opetuksen palvelutasoa seurataan osavuosi- ja vuosikatsauksissa riittävät resurssit turvaten.

Pormestarinmenettelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

Lautakunta	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2023	Taloussuunnitelma 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Taloussuunnitelman sopeutus (menojen vähennys)	-3 000 000	-1 000 000	-2 000 000	-2 500 000

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 €**Kasvatus- ja opetuslautakunta****Käyttötalousoosa**

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2026
Toimintatulot	21 967	23 310	22 213	22 457	22 749	23 045
Valmistus omaan käyttöön	20					
Toimintamenot	344 652	345 803	364 806	370 852	374 686	379 083
Toimintakate	-322 666	-322 494	-342 593	-348 238	-351 937	-356 038
Muutos-%		-0,05 %	6,2 %	1,7 %	1,0 %	1,2 %

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 muutoksin	Talousarvio 2023	Talous- suunni- telma 2024	Talous- suunni- telma 2025	Talous- suunni- telma 2026
Investointimenot	3 516	2 230	5 080	5 055	5 035	6 870
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot						
NETTO	-3 516	-2 230	-5 080	-5 055	-5 035	-6 870
Muutos-%		-36,6 %	127,8 %	-0,5 %	-0,4 %	36,4 %